

NAPLO

Matica Srpska

NOVISAD

tp-A.

XX

Magyar

Szubotica, SZERDA 1922. december 20.

344. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn dőben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-13

Felíratási ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utlica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utlica 1 (Lolbach-palota)

Mit akar a magyar?

Az erdélyi és a románbánsági magyarság az elmúlt héten megteremtette egységes politikai szervezetét a romániai Magyar Pártot. A magyarság egysége Romániában ez által eleven valósággá vált. Három évig vajudott ez a pártalakítás amelynnek sikere annál nagyobb jelentőségű, mert a legutóbbi napokig két életképtelen elképzelésből és a módus viendőben egymástól egészen eltérő magyar pártszervezet kérosan szétválasztotta a magyar érdekeket és értékeket. Ennek a sajnálatos körülménynek a felismerése készítette a romániai magyarságot arra, hogy félreléje politikai szempontokat, felekezeti különbségeket és világnézeti eltéréseket egyetlen hatalmas szervezett tömörülvé kezdje meg új hazájában önálló politikai életét.

A bánsági Magyar Pártnak Temesvárotól megtartott alakuló gyűlésén Szabolcska Mihály a a pap-költő az utóállamok magyarságának lelkeből fakadó, az elszakadt magyarságot új helyzetében a legáltalában jellemző mentalitástól áthatott beszédében felelt meg arra a nagy kérdésre, hogy: mit akar tulajdonképpen az utóállamok magyarsága.

Itt közöljük a ma még minden utóállamban nyílt kérdésére a feleletet, amely egyformán igaz és találó akár a romániai és eszelszlovákiai, akár a jogszláviai magyarság szempontjából és helyzetéből kiindulva mérleseljük.

Gyauval és az irredentizmus vádjával illettek bennünket. Hasztalan volt minden férfias, nyílt kijelentésünk és vallástételünk, hogy faj ugyan nekünk szomorú helyzetünk — hazudnánk, ha másit mondanánk — de megnyugsunk Isten akaratában, illetve a legfelsőbb tanács végzésében és az új alakulat keretein belül híven, becsülettel és hátsó gondolat nélkül szolgálni akarjuk az új hazát. Különben is teljességgel nem ismeri, sőt igen-igen félreismeri a magyar ember lelkivilágát és jellembeli összetételét az, aki alattomos öszszeesküvésre és titkos szervezkedésekre képesnek tartja és alkalmazni itéli. Kizárja ezt a nyílt, szókimondó őszintesége és egyenes jelleme a magyarnak.

A magyar emberbe valóban állillik az a mondás, hogy mindig az volt a száján, ami a szívében. Mutasson valaki a magyarság ezeréves történetében csak egyetlenegy sikerült öszszeesküvést is. A Szent István korabeli Vatta-féle Lászádástól kezdve Bánk Bánékon, Csák Mátén, Hédegváry Kontrón át a Wesselényi-féle öszszeesküvésig mind dugába dől a magyar öszszeesküvés, mert amit őt-hat magyar ember ma negyitokban öszzebeszél, azt holnap már a veretek is csíripelik a házfedeleken.

Ne tessék felni senkinek a magyar ember irredentizmusától, igazán nem érdemes attól megijedni. A magyar ember sok mindenre alkalmas lehet, de képmutatásra, alattomosagra sohasé. De hogy hosszadalmas ne legyek, menjünk tovább és nézzük meg ezzel a magyaros nyíltsággal, hogy mit akarunk mi mai szervezkedésünkkel, az egységes Magyar Párt megalakításával? Nem akarunk mi semmi egyebet, mint azt, amit ugy az ország alaptörvényei, mint a békeszerződések ránk vonatkozó pontjai többszörösen biztosítanak a számunkra, de amit a valóságban eddig nem igen láttunk: emberi és népkisebbségi jogaink érvényesítését.

Azt akarjuk, amit ugy az alkotmány, mint a kormánynyilatkozatok többszörösen biztosítanak a számunkra, hogy nyelvünkkel, iskoláinkkal, kulturánkkal szabadon élhessünk és mint az állam bevezetett polgárai is mindig szabadon és önérzettel vallhassuk

magunkat magyaroknak. Amint-hogy isteni és emberi törvények és jogok szerint nem is akarhatunk soha mások lenni sem mi, sem gyermekeink. Hogyan is lehetne az bün, ha olyan nagy tömegben idecsatolt magyar ember az ország hű és becsületes állampolgáraképpen bár, de halalos elszántsággal és haláláig csügg apái nyelven, kulturáján és történelme szent emlékein. Ezekre vonatkozó és tételeis törvényeken gyökerező jogainkat akarjuk a valóságban is kivívni és megvédelmezni. Bár mindennél bizonyosabb, hogy akik ellen ezeket az örök emberi jogokat védelmezni kell, azok törnek az ország nyugalma, konszolidációja és tekinthelye ellen. Az egységes Magyar Párt megalakításával és meggyenként, kézségenként való megszervezésével ime ezt akarjuk: ez a törvényes és becsületes célunk. A magyarság jövője parancsol nekünk és mi engedelmessékedünk.

Pasics országos agitációs körutrá megy

A kormány visszavonta a pénzügyi bizottság előtt fekvő hiteljavaslatokat — A választások előkészítése

A kormány már véglegesen megállapította a parlament feloszlásának napját, csütörtökön délután fejoszlik a sok munkát végzett, de végül is munkaképtelenné vált nemzetgyűlés. Az alkotmány szerint 3 hó alatt le kell folytatni a választásokat, tehát minden politikai energia a választási kampanyban fogja kiélni magát. Minden párt lázasan készül az agitációra és hétről-hétre a népgyűlések százain folyik majd a toborzás a pártok zászlai alá.

Az ellenzéki lapok ugyan azt írják, hogy közben a Pacics-kormány le fog mondani, mert Pacics a kormány megalakításánál nem tartotta magát szigorúan a királytól nyert mandátumához, de komolyabb körökben ezeknek a híreszteléseknek nem adnak hitelt. Ha nem sikerül a muzulmánokat és a kmetpártot bevonni, akkor a homogén radikális kormány egymaga fogja levezetni a választásokat.

A politika legújabb eredményeiről a következő távirataink számolnak be:

Beogradból jelentik: A demokráta képviselők állandóan tanácskoznak részben a klubban, részben Lukinics házelnök kabinetjében. Itt főleg Pribicevics hívei jönnek össze, ami politikai körökben sok szóbeszédre ad alkalmat. Állítólag Pribicevicsnek a parlament feloszlását minél későbbre szeretnék kitolni, hogy időt nyerjenek a Pacicsal folytatott tárgyalások megszakadt fonalának újrafelvételére. Mint jelentették, Lukinics Pacicshoz intézett levelé-

ben vonakodott a nemzetgyűlést szórdára összehívni. Pacics azonban válaszában ragaszkodott a parlament egybehívásához és így csütörtök délután 4 órára össze is hívta az elnök a parlament utolsó ülését.

Különösen sokat beszélnék Pribicevicsnek 17-én este a tiszti bálón a királylaly folytatott beszélgetéséről, amikor állítólag Pribicevics leplezte a király előtt Pacics két-színű politikáját.

Egyes verziók szerint Pribicevics csoportjával még mindig halandó volna belépni a kormányba, ha a muzulmánok és a kmetpárt részére fenntartott tárcákat megkapnák.

Ezeknek a verzióknak azonban elmentmond az a körülmény, hogy a pénzügyi bizottság hétfői ülésén egységesen léptek a demokráta és még Pribicevics Milán is Velkovicra szavazott.

Nem lesz tizenharmadik fizetés

Beogradból jelentik: Az ellenzék váratlan erélyes fellépése a radikálisok ellen a pénzügyi bizottságban nagy elkedvetlenedést okozott a kormány körében, mert nyilvánvalóvá vált, hogy ebben a bizottságban a kormánynak egyetlen hitelteljes javaslatát sem fogja megszavazni a demokrátaikkal megerősödött ellenzék. Éppen ezért a kormány már vissza is vonta a bizottságnak már korábban benyújtott hiteljavaslatokat a tisztviselők 13-ik fizetéséről és a rokkantak és nyugdíjasok drágasági pótlékának 30—100 -os leemeléséről. Ezzel kapcsolatban a ra-

dikális »Tribuna« a tizenharmadik fizetés és a drágasági pótlékok fel-emelésének elmaradásáért az ellenzékét vádolja és figyelmezteti a tisztviselőket és rokkantakat, hogy ezért kizárólag az ellenzékét és a demokrátaikat terheli a felelősség.

A radikálistáért előkészületei a választásokra

Beogradból jelentik: A radikálistáért főbizottsága kedden ülést tartott, amelyen a választási küzdelem terveit beszélték meg. Elhatározták, hogy Pacics miniszterelnök személyesen be fogja utazni az ország öszsze választó kerületeit, agitációs beszédedeket és néhány fontosabb politikai beszédedet fog körútra tartani.

Nincses külügyminiszter kedden választókerületébe, Veliki-Kikindára utazott, ahol a helybeli radikálistáért ülésén résztvett.

Davidovics Kragujevacon.

Beogradból jelentik: Davidovics Liuba és Ribar Iván volt házelnök kedden érkeztek vissza Kragujevacból, ahol vasárnap a demokráta párt nagy népgyűlést tartott. A két politikust a tömeg nagy ovációkban részesítette.

Protics magatartása

A Tribuna szerint Protics Sztóján nagyon meg van elégedve az események fordulatával, különösen, mert a radikálistáért szakitott a demokrátaikkal. Szerinte a párt most visszanyerte szabad kezét arra, hogy a legszélesebb alapon kooperáljon a többi pártokkal is. Ha a párt ezt a politikát folytatja, esetleg megint vissza is lép Protics a radikális pártba.

Karácsony után döntenek a muzulmánok

Beogradból jelentik: Hosszu tanácskozás után a jobboldali muzulmán klub úgy határozott, hogy a kormányba való belépés felett csak a párt tagjaival folytatott tanácskozás után fognak döntené. Erről a következő kommunikékét bocsátotta ki a klub:

— A muzulmán nemzeti klub a politikai helyzet és párt taktikájának minden oldalról való megvályalása után félbeszakította tanácskozásait és elhatározta, hogy végeleges döntés csak a párt barátainak meghallgatása után fog hozni. A vitát a klub december 26-ára Szarajevóban összehívott ülésén fogják folytatni.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a muzulmánok főleg azt sürélmézik, hogy az eddigi két tárca helyett csak egy tárcát biztosított nekik Pacics. A klub néhány tagja ezt olyan fontosnak tekinti, hogy inkább az ellenzéki szerepet is vállalják, semhogy ebben a kérdésben engedjenek.

Közeledés a földmivességi frakciók között

Beogradból jelentik: A földmivességi párt is megkezdte már a maga vá-

Isztási agitációját. Vasárnap Mitróvicán tartott nagy népgyűlést a földmivességek, amelyen Moskovljevic és Popovic képviselőknél kívül meglepetésszerűen jelent meg dr. Krsztics is, aki az Avramovicnak csoportjához tartozik. Krsztics beszédét is mondott, amelyben elismerte a banjalukai kongresszus határozatait. Ebből arra következtettek, hogy a két irakció rövidesen egyesülni fog. Lázics Voja csoportja arra való tekintettel, hogy a radikálisokkal szemben egységes frontot kell alkotni, újra fel fogja szőlteni Avramovicot, hogy lépjen vissza a klubba.

A becskerekeli adóhivatal

nem szedi be tovább a forgalmi adót
A városi tanács nem vállalja a felelősséget

Becskereki munkatársunk jelenti: A forgalmi adó kivételének munkája jórészt már befejeződött. A forgalmi adót 1920. évre átalanýosszégben két hónapra vetették ki, 1921-re kilenc hónapra szintén átalanýosszégben rőtötték ki, ez évre pedig három hónapra vetette ki, az üzleti kimutatások alapján. A forgalmi adót azok, kiknek évi forgalma nem több 360.000 dinárnál, passzál összegben fizetik, azok pedig, akiknek üzleti forgalma meghaladja, az üzleti könyvek alapján megállapítandó forgalom után százalékosan fizetik a forgalmi adót.

A forgalmi adót ez ideig a városi adóhivatal szedte be, de most a városi tanács az adóhivatal tulajdonos munkájára való hivatkozással értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy a forgalmi adó beszedését tovább nem hajlandó eszközölni s ezért a pénzügyigazgatóságtól nyert megbízatását visszaadja.

A *Dácsmegyei Napló* munkatársának ebben az ügyben *Stefanovic* Milos városi adóügyi tanácsos a következőket mondta:

— A forgalmi adó kezelését azért hártja el magától a város, mert az adó beszedésénél a város kénytelen megelégedni a felek által bementott adatokkal s nem áll semmi sem rendelkezésére, amivel az adatok helyességét ellenőrizhetné. A városi adóhivatal így nem vállalhatja az adó helyes beszedéséért a felelősséget s nem előzheti meg az esetleges visszaéléseket.

Rossz a telefon

A téli hónapokban tönkretették a vonalakat

A vajdasági telefonhálózat működését már jó ideje olyan súlyos, akat zavarok kísérik, amelyek sok esetben teljesen lehetetlenül teszik a telefonbeszélgetések lebonyolítását. Elképzelték azt, hogy — különösen a fővonalakon — a telefonon a tulajdonos zugás akasztja meg költők a beszélgetést, a vicinális-vonalakon pedig sokszor egyenesen kizárt minden érintkezés, a telefonhálózat gyors időközökben teljesen fölmondja a szolgálatot. Ez az eset következett különben be a napokban Bácskában, ahol egy teljes napon át nem lehetett kapcsolást kapni a Becskerekkel szomszédos községekkel. De nemcsak a Bácskában, itt ezen a részen, Bácskában is hasonló anomáliák állottak elő a telefonhálózat működésében. Subotica és környékén ugyan még nem volt a bácskaihoz hasonló zavar, de már itt, a helyi postafőnökség vonalain is tapasztalható bizonyos romlás, a mely állandóan erőshődik. Már itt Subotican is direkt idegölő munkát jelent egy hosszabb telefonbeszélgetés lebonyolítása és a kereskedők körökben nem indokolatlanul félnek

attól, hogy egy szép napon egészen esődött mond itt is a telefonhálózat. Illetékes heiven jól tudják a bajt, amire különben megvan a teljesen elfogadható magyarázata is arra, hogy a súlyos zavarok bekövetkezését megelőzzék, azonban a jószándékok itt is elgáncsolja az, hogy nincs pénz, nincs anyag és nincs személyzet. A vasúti közlekedésben hasonló mostoha állapotokat a telefonforgalomban sem tudják az illetékes szervek megszüntetni mindaddig, amíg az állam nem gondos-

Újabb válság fenyegeti a lausannei konferenciát

A törökök túlzott követeléseit a tengerszorosok kérdésében

Lausanneból jelentik, hogy a keleti békekonferencia ismét súlyos válságba került a törökök túlzott követelése miatt, amelyeket a tengerszorosok védelmének tárgyalása alatt terjesztettek elő.

A tengerszorosok kérdését tárgyaló bizottság hetfői ülésén először *Csicserin* nyújtotta át az oroszok új javaslatát ebben a fontos kérdésben. *Csicserin* Amerikának azt a kívánságot, hogy szükség esetén, a kereskedelmi hajók védelme érdekében hadihajók is befuthassanak a tengerszorosokba, *hajlandó elismerni*, azaz a megszorítás, hogy csak könnyű hadihajóknak, vagyis olyanoknak, amelyek 6000 tonnán aluliak, legyen joguk a tengerszorosokban közlekedni. Az oroszok a tengerszorosok kereskedelmének ellenőrzésére felállítandó nemzetközi bizottság létesítéséhez is hajlandók hozzájárulni. Ezután ismertette *Csicserin* az orosz delegáció kifogásait a szövetségesek javaslatával szemben. *Imet* pasa felszólalása után *Curzon* lord tette meg észrevételeit *Csicserin* követeléseire.

A helyzet akkor vált kritikusná, a mikor *Imet* pasa a tengerszorosok védelméről a törökök következő követeléseit terjesztette elő:

- 1. A török delegáció a tengerszorosok semlegesítéséhez csak úgy járul hozzá, ha Törökország katonai

védekezését egyébként nem korlátozzák.

- 2. A Mürvány-tenger nem vehető a Dardanellák fogalma alá.
- 3. A Mürvány-tengeren a semleges zónán túl nem járulhat hozzá a török delegáció semmiféle semlegesítési kísérlethez.
- 4. *Samotrates*, *Imbros* és *Tedeosz* szigetek integrális részét alkotják a Mürvány-tengernek és nem eshetnek idegen szuverenitás alá.
- 5. *Lemnos* szigetét a görögök nem tarthatnak lenn kikötőt.

A török követelések előterjesztése után *Curzon* lord a további tárgyalások megszüntetését kérte, miután ezekben a kérdésekben a szövetségeseknél előbb dönteniük kell.

A kisebbségi kérdést tárgyalásánál is éles összefüggésre került a sor *Risa* *Mury* *Bég* és *Child* amerikai megfigyelő között és még fokozta az ellentétet a patriarchatus kérdése. *Child* amerikai kiküldött ugyan is kijelentette, hogy nemcsak a törökországi kisebbségek, hanem tudomása szerint maguk a törökök sem teljesíteni szívesen katonai szolgálatot, mire *Mury* bég ingerlően azt válaszolta, hogy ezért mentették meg a törökök mégis hazajűk függetlenségét. *Mury* bég hangsúlyozta azt is, hogy a keresztények kör elrablásáról szóló hírek sem

Költői emberek és költők

Írta: Baedeker

Vitám volt a napokban egy művelt hölgyvel, aki azt állította, hogy csak az olyan emberben — férfiban, nőben — van és lehet költőiség, aki verseket ír, sőt azt is vitatta, hogy abban a halandóban, aki rimekben tudja kitéjezni az érzéseit, okvetlenül költői lélek lakik. Én a művelt nő maga is szokott verselni, s így érthető az elfogultsága, — de a hallgatói, akik versmentesek voltak, szintén elfogultaknak látszottak, pedig az úgynevez. nem voltak személyesen érdekelve, s ezeknek a kedvéért mondtam el disputaközben a következőket.

A költő és az u. n. költői ember két egészen külön egyéniség. Arany János nem volt kevesebb jeles költő, mint nagy társai: Petőfi és Vörösmarty, de nem volt oly mértékben költői ember, mint ezek. Vajda János pedig, a negyvennyolc utáni időknek egyik legkittimőbb poétaia, mint ember éppen nem volt költői. Néha az a szinész, vagy az a diák, aki verset szívvél-lélekkel, melegséggel és érzéssel szaval, költőibb lélek, mint egy irodalmi társaságban az a tagja, aki a kérdéses verset a szabályoknak megfelelően írta és *lege artis* rimelke, sőt remeke szedte. S bizonyos, hogy verseket írni és költeményeket érezni éppen úgy két különböző folyamata az agyműködésnek, mint a mentalitásunknak bármely két egymással nem rokon megnyilvánulása. Byronnak egész lényé költői volt (ezért került ellentétbe a hazája prózáia-

gyekek legendájánál. *Törökország modern állam, a patriarchatusnak nem lehet politikai jelentősége és a törökök nem tünnek beavatkozást az ország belligyeibe.*

Subotica város

az agrárreform ellen

Az agrárminiszteriumtól kérik a zárólátó feloldást

Sokszor volt már szó arról a káros hatásról, amit az agrárreform helytelen végrehajtása tett Subotica városra. Amellett, hogy a békeszerződésben megállapított határvonal értelmében Subotica elvesztette termőföldeinek és erdőknek nagyrészt, az agrárreform következtében még igen sok földet vesztett a város. Ismeretes az a súlyos kár is, a mit a tavalyi agrárrevízió okozott Subotica városnak, azonban ezenkívül még más érzékeny veszteségeket is szenved a város az agrárreform következtében.

Subotica városnak az agrárreformra eddig még igénybe nem vett földjei közül is nagy kiterjedést földet tart az agrárminiszterium már évek óta zár alatt, arra az esetre, hogy ha még ezekre a földekre is agrárreformra szükség lenne. Ezekkel a több ezerhold kiterjedésű földekkel természetesen a város nem rendelkezhetik szabadon és így sem a szükséges termelési lehetőségek nincsenek meg, sem pedig el nem adhatja a város ezeket a földeket. Így végeredményben ismét erősen károsodik a város pénztára az indokolatlanul hosszú zárral alatt tartott földek miatt.

A város súlyos anyagi helyzetére való tekintettel a városi tanács most mozgalmat akar indítani a zár alatt levő városi földek feloldása érdekében. A városnál is megnyilvánul az a tendencia, amely a vajdasági nagybirtokosok részéről már régebben tapasztalható: menekülni akar az agrárreform elől és éppen ezért kéri a zár alatt levő földek feloldását, hogy azokat értékesíthesse.

De ezenkívül szüksége is van a vá-

ráról áll, hogy azért Aranyknak a legbensőbb belsejében, szívének a szívének a szívében éppen oly költői természet volt, mint a vele kongeniális Petőfi, de a két ember közt — Arany és Petőfi közt — mégis megmarad örökké az a nagy különbözöség, hogy amaz tökéletesebb költeményeket írt, s emez költőibb ember volt.

Költőknél nemcsak az érdekes és fontos, hogy mit írtak, de az is, hogy hogy? étek és hogy hogy? éretek. S bár nem kisebbítheti sem az Arany János, sem a Vajda János érdemait az a körülmény, hogy a műveikben sokkal inkább voltak költők, mint az életükben, s hogy az életük vitelében egyenesen prózaiak voltak, — mégis vizsgálatalag hatott azokra, akik nem írnak és nem írlatnak verseket, hogy úgy tudnak élni és úgy tudnak érezni, mint a költők — amikor verseket írnak. Ez utóbbiaknak pedig egyenesen szerencsésük (az istenek talán jutalmul adták nekik), hogy nem olyan arányban poétikus a lélszó lényük és a belső érzésük, mint amilyen a költői tehetségük. Shakespeare-t felperzseltte és elégette volna a költészet tüze, ha olyan fokú illet és poétai hőiség futtató volna benne a polgári embert, mint amely a Romeo és Julia meg a Hamlet verseit diktálta és az Arany János testi szervezete se állotta volna ki azt a nagy meleget, amely a pompás líráját produkálta. Hiszen Byron se állotta sokáig ezt a tüzet, amely őt már harminchat éves korában fölémstette, s még kevesebb ideig Petőfi, akit a költői lelke már egészen ifjú korban veszedelmebe, halálba kergetett.

rosnak arra, hogy újabb földet adjon el, miután mai földelmei nem elegendők ahhoz, hogy nagyobb beruházásokat eszközöljön. Már eddig is igen sok földet bocsátott áruba a város és lassankint valószínűleg sor kerül minden nélkülözhető városi föld eladására.

Hogy azonban a város zár alatt levő földjeit fel fogják-e oltani, az még nagyon kétséges. Eddig is az volt a legnagyobb baj, hogy nem volt meg a szükséges érvelés a *subsidia agrária* elvételéről és a városi tanács között, ami minden esetben a város lakosságának érzelmei károsodására vezetett. A városi tanács most az agrárminisztériumtól kéri földjeinek a zár alól való feloldását.

Protics lapja panamával vádolja

Kumanudi volt pénzügyminisztert
Beogradból jelentik: Protics lapja, a „Radikal” keddi számában feltűntetett keltő leleplezést követően Kumanudi volt pénzügyminiszter és Pavlics devizügyi kormánybiztos ellen.

A lap szerint egy híres zagrebi export-cég főnökét, Zlatarics Vinkót a pénzügyminisztérium közvetlenül Kumanudi visszaléte előtt 300.000 dinár pénzintézetére ítélte a deviza forgalmi korlátozás áthágása miatt. Zagrebban azonban széltében-hosszában azt beszélék, hogy Zlatarics politikai párthíve Kumanudinak s Pavlicsnek. Ezért a még be sem fejezett vizsgálatot a kormány lemondása előtt hirtelen félbeszakították és a büntetés kiszabásával lezárták az ügy aktáit. Az elterjedt hírek szerint Zlatarics azonban a kirótt büntetésnél huszszor többet keresett meg tiltott valuta üzletben és így az államot óriási károsodás éri. A lap az ítélet felülvizsgálását követeli.

Optálás helyett — visszahonosítás

Visszahonosítást kérhetnek azok, akik Magyarországra javára elmulasztották az optálást

Budapestről írják: Tudvalevő, hogy azok a volt magyar állampolgárok, akiknek illetékesi helyük az utódállamok területén van, a trianoni békeszerződés értelmében elvezették magyar állampolgárságukat. Ezeknek — amint emlékeztet — ez év július 31-ig kellett nyilatkozni hovatartozandóságukról és optálásukat kérhették, hogy magyar állampolgárok maradjanak. Sokan azonban a kitűzött határidőig nem adták be optálás iránti kérvényüket és ezek most, ha Magyarországra akarnak költözni, a magyar hatóságok előtt kényelmetlen helyzetbe kerülhetnek.

A magyar belügyminisztériumban most kijelentették, hogy az erre vonatkozó törvények alapján azokat, akik az optálást elmulasztották, a magyar belügyminiszter visszahonosíthatja. A kivételes visszahonosítás ügyében a végleges döntés a belügyminiszter joga. A tolvamodó visszahonosítást nem követelheti, hanem mint kedvezményt kaphatja meg. Az erre vonatkozó kérvényeket az elsőfokú közigazgatási hatóságokhoz kell benyújtani, ahol minden egyes ilyen kérvényre jegyzőkönyvet vesznek föl és megállapítják, hogy a visszahonosításuk szükséges feltételek megegyeznek-e. Elsősorban igazolni kell a visszahonosítást kérőnek, hogy Magyarországot területén lakik és ott kíván telepe-

nedni, hogy 18. életévét betöltötte, munkaképes és azon kívül föl kell sorolni mindazokat a körülményeket, amelyek miatt annak idején az optálást elmulasztotta.

A visszahonosításra csak azok számíthatnak, akik igazolni tudják, hogy a háború kitörésének időpontjában valóban magyar állampolgá-

Lengyelországban helyreállt a nyugalom

Szerdán válasziják meg az új elnököt

A Narutowic elnök meggyilkolása után teljes erővel megindult zavargásokat az ideiglenes kormányknak sikerült teljesen elfojtania. A nacionalista szervezetek vezetőinek és több magas rangú katonatisztnak a letartóztatása, az ostromállapot kihirdetése megtették hatásukat, úgy, hogy Varsóban és az egész országban helyreállt a nyugalom. A lengyel fővárosban erős katonai őrzáratok kerülnek a rend biztosítására.

Borzemsky városparancsnokot és Urbanovicz rendőrőrnököket elbocsátották. Városparancsnokká Ahust, rendőrőrnökké pedig Bayert nevezték ki.

A merénylő Mizwadowszky fiúvérének letartóztatása után ennek lakásán házkutatást tartottak, amely alkalmával bizonyítékokat találtak arra vonatkozólag, hogy Narutowic elnök *összesküvésnek* lett az áldozata. Ezt bizonyítja még az is, hogy a meggyilkolt elnök megválasztása után számos fenyegető levelet kapott. Az utóbbi időkben a baloldali képviselőkkel

is névtelen levelekben közölték, hogy mind halálra vannak ítélve. Megállapították azt is, hogy a merénylőt megelőzően a miniszteri külügyi vezető telefonátokot elvették. A Mizwadowszky fiúvérnek lakásán talált adatok alapján az *összesküvésben való részesség miatt letartóztatták Heller tábornok két szárnyaságát is. Heller tábornok hír szerint megszállta Varsót.*

Narutowicz holttestét kedden délután ünnepélyesen átszállították a városi várpalotába, ahol fálvatalozták. Temetés pénteken délután fog végbemenni.

Az új elnököt szerdán délben fogja megválasztani a lengyel sejm. A legjobb kiütása a megválasztásra Pilsudzsky marsallnak van, akinek enkléségével szemben a jobboldali pártok sem tartusitanak komoly ellenállást, mert a volt elnöknek nagy érdeme van Lengyelország föltámadásában. Ratai, a sejm elnöke kijelentette, hogy a jelöltséget nem vállalja.

A pénzügyminiszter a dinár újabb áresését jósolja

Szerdán megjelenik az új devizarendelet — Szabaddá teszik a devizaforgalmat

Sztojaduovicz pénzügyminiszter a beogradi tözsden tett kijelentésével egyidőben táviratot intézett a zagrebi tözsdehez, amelyben szintén közli, hogy a fennálló valuta- és devizarendeleket enyhíteni fogja. Pénzügyi körökben úgy tudják, hogy az új rendelet már szerdán megjelenik és lényeges enyhítéseket fog tartalmazni a most fennálló Pavlics-féle rendeletekkel szemben. Ez új pénzügyminiszter végleg eljettette a devizadiktátor által tervezett és a behozatalt és kivittelt teljesen megbénító új rendelet tervezetét.

Beavatottak értesülése szerint az új rendelet teljesen szabaddá teszi a bankok arbitrázsforgalmát és megszünteti azt a korlátozást, hogy a pénzintézetek csak külön engedély alapján foglalkozhatnak valuták és devizák adás-vételével. Szabaddá teszik a külföldieknek az országban fennálló és legittim uton létrejött követeléseit, amelyek fölött tulajdonosaik ezután szabadon rendelkezhetnek. Lehetővé teszik, hogy a kereskedők a külföldön fennálló tartozásaikat kiízhessék. Külföldi árú vásárlásához nem kell külön devizaengedély, sőt átmenetileg, amíg az országban a külföldi pénzürték, devizák és valuták mostani nagy hiánya fennáll, a kereskedők dinárért is vásárolhatnak a külföldön drukkát. A pénzforgalom korlátozása helyett a kormány bizonyos föltételesek tartott cikkkekre fog behozatalt tilalmat elrendelni.

Az új devizarendelet további részletei ma még nem ismeretesek, de Sztojaduovicz miniszter kijelentései, valamint a szerdán megjelenő rendeletnek már nyilvánosságra jutott tartozatai miatt nagy megnyugvást keltek pénzügyi és gazdasági körökben.

A pénzpiac súlyos helyzetében

pénzügyi politika okozott.

A pénzügyminiszter nyilatkozata

Sztojaduovicz pénzügyminiszter, a »Politika« eddigi gazdasági rovat-vezetője a Politika számára hosszabb nyilatkozatot tett a jelenlegi pénzügyi helyzetre vonatkozólag.

Arra a kérdésre, igaz-e, hogy az állampénztári hivatalbáépésekör ürcsén talált, a következőket válaszolta:

— Két nappal a minisztérium átvétele előtt Kumanudi 130 millió dinárt ízetett vissza a Narodna Bankának az állampénztárból. Kétéves minisztersége alatt Kumanudi öt millió dinár adósságot csinált a Narodna Bankánál és most, közvetlenül visszaléte előtt tartotta éppen szükségesnek a 130 millió dinár visszafizetését. Lehet, hogy az a szándék vezette, hogy utódjának lehetetlenül tegye a tisztviselők kifizetését és az állam egyéb kiadásainak eszközését.

A dinár árfolyamára nézve a pénzügyminiszter kijelentette, hogy be fogja vezetni a szabad devizaforgalmat.

Szerinte a dinár csak azért esett, mert erőszakosan emelték fel az értéket. Ezt a következő számadatok bizonyítják: a dinár október 18-án 10,30 centimesen állt, november 1-én 9,—, december 1-én 7,30, december 11-én 7,—, 12-én 6,00, 13-án 6,00, 14-ikén 6,25, 15-én 6,—, 16-án pedig csak 5,40 centimesen. Ebből az összeállításból is világosan kitűnik, hogy a dinár tőzsdei árfolyama csak hirtelen volt és hogy valójában a francra frank 707, angol font 437, dollár 94,—, svédjé frank 1788, olasz lira 478, cseh korona 2844, a márka pedig 145 dinár ér. Ha a szabad devizaforgalom életbelép, akkor egy nap alatt száz pontnyi és is fog bekövetkezni.

Ez azonban nem pillanatnyi zuhanás, hanem olyan értékesökkenés, amit tulajdonképpen Kumanudi hivatalon devizapolitikájára idézett elő.

További működéséről kijelentette a pénzügyminiszter, hogy igyekszik fog a költségvetés további egyensúlyát fenntartani és meg fogja szüntetni azokat a rendeleteket, amelyekkel Pavlics az államnak olyan nagy károkat okozott.

A Tribuna is vezércikkben támadta Kumanudi és Pavlics pénzügyi politikáit és azt követeli, hogy a lemondott devizadiktátor vonják felelősségre azokért a károkat, melyeket az államnak okozott.

Együtt akarnak működni

a radikálisok a nemzetiségekkel Vilics novisadi képviselő nyilatkozata

Novisadról jelentik: A Vajdaság városai közül mindig Novisadon volt a legjelentősebb a politikai élet, a közlegő választások is ott váltották ki a legnagyobb érdeklődést. Munkatársunk a helybeli radikálisok egyik vezetőjét, Vilics Marko nemzetgyűlési képviselőt megkereszte a legnagyobb novisadi szerb párt, a radikálispart választási terveiről.

Vilics képviselő szerint a választói névjegyzékek januári kiigazítása alkalmával feltétlenül végrehajtás a miniszteri rendeletet és elveszik a magyarokat és németeket a névjegyzékekbe. A választásokat az általmi bizottság ellenőrzi, amely feltétlenül gondoskodik fog ennek a rendeletnek a végrehajtásáról. Ha valakit mégis kihagyának, akkor módjában van az alkotmány IV. szakasza értelmében felszólalással élni.

— Arra a kérdésre, hogy a radikálispart Novisadon fog-e valamilyen választási kompromisszumot keresni a nemzetiségekkel, kijelentette Vilics Marko, hogy a radikális-

párt számít arra, hogy a nemzetiségek részt vesznek a választásokon. *Mihelyt tudni fogja, hogy ki a magyarország vezérlője Novisadon, érintkezésbe fog lépni vele az esetleges együttműködés tekintetében.* A szerb radikálisok a múltban is együttműködtek Novisadon a magyar függetlenségéért párttal, úgy hogy ebben a tekintetben hagyományokra tekinthetnek vissza.

Hogy a kormányváltás a novisadi várospolitikában fog-e nagyobb változást előidézni, arra nézve *Vilics* kijelentette, hogy ezt nem hiszi. A radikálisok meg van elégedve a novisadi demokrata tisztviselőkkel és a pártján különben is az az álláspontja, hogy pártállása miatt senki sem üldözhető, mert ez a párt alapelveivel ellentéves.

Végül kijelentette *Vilics*, hogy a novisadi radikálisok már megkezdtek választási propagandájukat és remélik, hogy a választásból győztesen fognak kikerülni.

Vádkák a budapesti jugoszláv követ ellen

Visszahívják, mert egy magyarországi népgyűlésen felszóllalt

Beogradból jelentik: A „Novosti” szerint a külügyminiszteriumban sokat beszélnek arról, hogy a kormányunk vissza kellene hívnia *Milosevics* budapesti jugoszláv követét. A követnek azt hányják szemére, hogy nem küldött pontos jelentéseket és hogy Budapest mellett, *Szent Endrén* a „szerb párt” népgyűlésén politikai beszédet tartott. Mikor a gyűlésen beszélni kezdett, az ügyeletes rendőrtisztviselő odakiáltott neki:

— Követ ur, az Ön helye a jugoszláv követségen van, nem pedig népgyűléseken.

Már arról is beszélnek, hogy *Milosevics* helyére *Lics Naszics*at fogják kinevezni, aki sikeresen fejezte be albániai misszióját Tiranában és korábban is Budapestben a főkonzulátuson teljesített szolgálatot.

Abban az esetben, ha *Naszics* nem maradna külügyminiszter, a római követségben is változás lesz. *Antonijevics* helyére a mostani külügyi államtitkár, *Gavrilovics* kerülne, az ő helyét pedig *Naszics* Ljuba kapná meg.

A *Novosti* közlése politikai körökben nagy föltűnést keltett.

Amerika tervezetét készítette

a német jóvátétel szanálására

Londonból jelentik: Amerikának az a szándéka, hogy az európai gazdasági válság megoldásában közreműködjen, jó benyomást keltett az angol politikai körökben, bár úgy tudják, hogy a washingtoni kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a német jóvátétel kérdését rendezze ki anélkül, a kölcsönök ügyében határozatot hoznak.

Amerikai politikai körökben úgy tudják, hogy az Unió kormánya hivatalosan közölte Poincaréval, hogy *hatalandó tervezetét bemutatni a német jóvátétel szanálására* és kész-e tervezet végrehajtásához anyagi segítséget nyújtani Németországnak. Párisban e közlésekről még mit sem tudnak.

Tény az, hogy a washingtoni Fehér Háznál az amerikai intervenció kérdésében nagyon rezerváltan viselkednek, mert Harding elnök magyarázódtat arról, hogy az amerikai közvélemény erősen idegenkedik az

intervenciótól és a kamarában is a képviselők nagy része ellene van a tervnek.

Párisban nagyon szkeptikusan itélik meg a német kölcsön tervét. A január 13-ikára kitűzött párisi konferenciát Amerika tervezett részvétele miatt valószínűleg el fogják halasztani.

Berlinből jelentik: A szövetségi ellenőrző bizottság a német kormányoknak *százmillió papírmárkáról* szóló számlát nyújtott át. A számlát a *birodalmi kormány nem akarja elismerni*, mert 220 millió márkát már kifizetett az ellenőrző bizottságnak, amely nem halandó számláját részletezni. Még a készpénzeseteket feljuttatásait adott jutalmakat is a német kormánnyal akarja a szövetségi bizottság megfizetni, ami ellen a kormány elvi tiltakozásait jelentette be a legfelsőbb tanácsnál.

Adóemelés a láthatáron . . .

A pénzügyminiszterium elhalasztotta a ház-, a házbérvédelem és a földadó jövő évi kivételének munkálatait a Bácságban

Érdekes, sőt feltűnő tartalmu rendeletet kaptak a napokban a bácsági községek előjáróságai. A rendeletet a pénzügyminiszterium adóosztálya bocsátotta ki és arról intézkedik, hogy a községi jegyzők ne állítsák össze a ház-, házbérvédelem és a földadó kivételének tervezetét a jövő évre és ne készítsék el az erre vonatkozó előirányzatokat mindaddig, amíg ebben a kérdésben külön utasítást nem kapnak a miniszteriumtól.

A rendelet tartalmának szokatlan és az eddigi gyakorlattól eltérő voltánál fogva érthető feltű-

nést keltett az egész Bácságban. Kibocsátásának okát többféleképpen magyarázzák. Az egyik verzió szerint azért kellett elhalasztani az adóelőirányzati munkálakat megkezdését, mert a pénzügyminiszterium kezdeményezésére törvényrendelettel már a *legközelebbi hetekben fiamlelt a föld-, a ház- és a házbérvédelemadót.*

A földadót, hír szerint, külön meghatározandó százalékos arányban emelnék föl, a házadót a ház jelenlegi értéke után, a házbérvédelemadók pedig a január elsejei házbéremelés mértékéhez szabva állapították meg.

Megértő szó a magyar kisebbség törekvéseiről

Goga Oktávián cikke a Magyar Pártból

Most, mikor az elfogultság s rövidlátás meg akarja bontani az egységes pártba szervekedett jugoszláv magyarságot, különösen érdekes elolvasni *Goga Oktávián* cikkét, amelyet a kitűnő költő-politikus a magyarság politikai szervekedéséről írt új folyóiratában, a *Tara Noastrá*-ban.

— Románia magyarsága — írja *Goga Oktávián* — *nagyon okosan cselekedett*, amikor a napokban *egyetlen politikai pártba, a Magyar Pártba* egyesült. A magyarság eddigi küzdelmei ismereteselek. Három év óta, Erdély átcsatolásának idejétől, magyar honfitársaink sok állandó vívódásban mentek keresztül a tulajradó érzések látása alatt, amelyet Magyarország összeomlása váltott ki lelkükből.

A cikk ezután visszapillantást vet a legutóbbi évek eseményeire és a következőképpen folytatja:

— A magyarság most egy tiszta és mindenki kielégítő eredménnyel jutott. A különböző erdélyi magyar politikai alakulatok még nem tisztázott vagy éppen kétséges irányzataikkal egyetlen pártba olvadtak. Elpárt alapszámú, mint ahogy neve is mutatja: *a nemzeti védelem.* Arra van hivatva, hogy széles keretében minden eddigi áramlatot elhelvezen egyetlen irányadó eszme: *a tájvédelem körüli tömörítve a magyarságot.*

Klasszikus sorakozása ez kisebbségi pártoknak, akik alárendelik sok oldalú politikai meggyőződéseiket és szociális felfogásukat a *nemzeti ideál* tényleges eszméinek.

Ne esodálkozzék senki, *hogy mi örülünk ennek a ténynek.* A román-szervezés s vele együtt ez állam minden felelős politikai tényezője ezental tudja, hogy egy nép reprezentánsa elemeivel állunk szemközt. Tudják, hogy a magyarok meghatalmazottainak szavaiban a meghagyott Románia nagyszámú polgárainak tendenciái és különös kívánságai jutnak kifejezésre. El lépessel az erdélyi magyarság politikája belép a normális mozgalmak keretébe, feladva minden költő melleg gondolatot és minden kalandos szellemet

az új területek magyarságának politikai állásfoglalására befolyást gyakorolni. Leiki kötelekük, kulturális érintkezésük továbbra is lesz ősi fővárosukkal, a *politikai irányítás azonban nem lenne helytelen, sőt kompromittálná az útemek eredményt célzó és váró munkáját.*

Tiszta programot és lojális eszközöket kívánunk tehát Erdély magyarságától. De tudjuk is, hogy *mind a kettő sajátossága a magyarok lovaság és nyílt szellemének.* Ekkor pedig az új párt megértő jelket fog találni politikai harcaink küzdőterén és kinyitott ajtókat a testvéri együttműködés felé.

Az SHS. királyság magyarsága régóta várja s mindaddig hiába várja politikájának és törekvéseinek azt az objektív megítélését, amellyel a romániai magyarság küzdelmét *Goga Oktávián* megítéli. A mi politikásaink sokkal hamarabb elfeledték a múltat, megfog idegen lenne tőlük az elnyomásnak a szelleme, sokkal kevésbé emlékeznek múlt küzdelmeikre, múlt barátokra s az elmúlt korszakra, semhogy segíteni akarnák a magyarságot abban, hogy ne érezzen különbséget, ne érezzen elnyomatást és erőszakosságokat, mert sorsa magyarrá tette. A jugoszláviai magyarság respektálja az SHS. királyság területi integritását, tiszteli törvényeit s boldog volna, ha a megkülönböztetés politikája megszűnne, ha kulturális s gazdasági téren, iskolában és forráson, közgazdaságban nem kellene léptenyomon éreznie magyar volta hátrányait.

Az elveszett regény regénye

Érdekes pör a közoktatásügyi miniszterium ellen

Beogradban az író és művészi körök a kormányválság politikai szenzációknál jobban foglalkoztatja egy pályamű sorsa s egy meginduló pör, amelyet egy peches író indít a közoktatásügyi miniszterium ellen.

A közoktatásügyi miniszterium nagyobb összegű pályadijat tűzött ki nemzeti tárgyú regényre. A pályázatra hét pályamunka érkezett be, köztük *Koszor* József, egy magyar származású szerb író regénye is. *Koszor* nevét és képességeit ismerő a szerb irodalomban. Nemrégiben egyik drámáját nagy sikerrel játszották a beogradi színházban, s ő talán az egyetlen újabb szerb író, akinek angol színházban is jelentős sikere volt.

A pályaművek megbírlására egy libanijai, egy zagrebi s egy beogradi esztétikus kérték fel. A libanijai esztétikus, aki először kapta meg a pályaműveket, a díj kiadását *Koszor* József: *A mi országunk* című regényének javasolta. Annál megtehető volt, hogy a másik két bíráló ezt a regényt meg sem említette, semmiféle dicsőrendő kvalifitást nem fedezett fel benne. Erdelődtek a furesza bírálat iránt, s kiderült, hogy a *zagrebi és beogradi bírálók nem is olvasták Koszor regényét, mert a pályamunka a postán elveszett.*

Koszor fehiaták, hogy bocsássa rendelkezésre a regényt meg egy példányban. Az író azonban azt nem tudta meg, mert nem rendelkezett még egy példánnyal. A közoktatásügyi miniszterium ugyszerűsítette, hogy a *pályadijat nem adja ki.* Ebben azonban *Koszor* nem nyugodott be, hanem pert indít az elveszett regény miatt a közoktatásügyi miniszterium ellen.

Scotus Viator

— a magyarok barátja

Sulyos kritika a romániai magyarok helyzetéről

A háború előtti magyar nemzetiségű politika legmesszehegyéből szavú kritikusa Seaton Wattson, angol publicista volt. Közvetlen megfigyelés alapján mondott sulyos s kifelé elfogulatlanul látszó kritikát, különösen a tótok és románok helyzetéről s könyveinek és írásainak nagy része volt abban, hogy a magyar nemzetiségű politikát olyan sóét színbén tűntették fel. Scotus Viator természetesen a nemzeti állomak körében nagy népszerűségnek örvend.

Az angol publicista most az utódállomakot utazza be és bár mindenütt ünnepélyesen fogadják s a hivatalos apparátusnak van rá gondja, hogy jó információkat kapjon, Scotus Viator nem valami hízelgő kritikát ír az utódállomakbeli magyarság helyzetéről.

A romániai politikai viszonyokról többek közt ezeket írja a „Times”-be.

A gyulafehérvári koronázás óta Románia belpolitikai helyzete távolról sem javult meg, sőt még jobban kiéleződött. A Bratianu-testvérek frakciója a jelük szerint el van szánva, hogy erejét az összes politikai elemekkel összemérje.

Magában a liberális pártban sok egészséges és mérsékelt gondolkodású elem van, kik az eseményeket mely bizalmatlansággal kísérik, különösen pedig azt, hogy a mostani kormányzást alkalmat egyszerűen kihasználják egyes csoportosulások javára abban az időben, amikor a teljes nemzeti szolidaritásra volna szükség. Ezek a józan elemek azonban pillanatonként hallgatni képesnek.

A gyulafehérvári koronázásról az összes exponensét távolmaradtak, akiknek az orszádrészek önkéntes egyesülését dokumentálniuk kellett volna.

Lehetetlen helyzetet teremtett a kormány azzal is, hogy ilyen kétes többséggel a legnagyobb fontosságú ügyeket akarja megszavaztatni, az összes pártok s az összes csatlót részek a verzió mellett. A legnagyobb veszélyt a nemzeti párt azzal hárította el, hogy megvetette lábát a realitás és ottani pártoknál fuzionált.

Nagyobb aggodalomra Bratianuék ama kísérlete ad okot, hogy ilyen körülmények között új alkotmányt akarnak összeírni, mikor tudvaleg, hogy az összes románok egyesítése háromoldali szerződés az akkori Bratianu-kormány, a kormányzatlan és a korona között és nyilvánvaló, hogy az új alkotmány csak a gyulafehérvári alapelveken nyugodhat.

A gyulafehérvári alapelveket már Averescu is megsértette, amikor egy kormányrendelettel a kormányzatlan csót feloszlatta. Akkor Erdély szükségéből álvette magát ennek az intézkedésnek, de semmiképpen sem akarja eladni, hogy a gyulafehérvári határozatokat a liberálisok teljesen elintézték.

Egyike voltam azoknak, — fejezi be a kitűnő angol publicista — kik Románia háborúba lépése előtt 18 hónappal a románág egyesítése mellett foglaltam állást, köteleseimnek tartom tehát, hogy lelelemmel tiltázhó szavamat az Európa szemé előtt vállalni elvi kötelezettségek sulyos megsértése ellen. Valamint az ellen az eljárás ellen is, melyvel a magyarokat s a szászokat kizárták a parlament arányoság képviselőiből. Ezzel az erdélyi románág akaratát is sulyosan megsértették. Idézem Jorgának, a legkíválóbb román történetudósnak szavait, aki — midőn a magyarság Jósika báró által Ferdinánd királyhoz panaszokkal teljes feliratot intézett — így nyilatkozott: »A magyarságnak teljesen igaz van!»

Privát beszélgetések során a kitűnő író még sokkal eltérőbben nyilatkozott arról, hogy minő a magyar kisebbség helyzete Romániában.

Scotus Viator Beogradbe is készült elmenni. Utját azonban elhalasztotta, a Timesben tehát nem jelenik meg cikke a jugoszláviai nemzetiségek helyzetéről.

A bunyevác-sokác párt avárosi közigazgatásban

A kormányváltozás nagybó változást idéz elő a városi közigyüle összehútelésben is

A belpolitikai változásnak a subotici közigazgatásra való hatásaival már tegnap számunkban foglalkoztunk. Hogy a radikálisok és a bunyevácok közt folyó tárgyalások milyen eredményre fognak vezetni, azt ma még nem lehet előre látni, bizonyosra vehető azonban, hogy ha a megegyezésre való kísérlet csak valamelyes sikerrel fog is járni, ugy az elsősorban a kiszélesített tanács összetételén fog megnyilvánulni.

A subotici közigyülésen, amint ismeretes, a bunyevác-sokác párt tagjai nem vesznek részt, miután kevésnek találják azt a számot, a mennyit közülük annak idején a kiszélesített tanácsba kineveztek. A bunyevácoknak a közigyületből való ez a tüntető távolmaradása a radikális-demokrata koalíció egész uralma alatt nagy nehézségeket okozott a városi közigazgatásban, viszont nem tette telissé a kiszélesített tanácsot sem.

A »Bácsme gy ei Napló« munkatársra kérdést intézett dr. Szudarevics Ferenc országgyűlési képviselőhöz, mi a véleménye a bunyevác-sokác pártnak a közigyülésen és a városi közigazgatásban való részvételére vonatkozólag. Szudarevics képviselő kérdésünkre a következőképpen nyilatkozott:

— Hogy mennyire szükséges és méltányos volna a bunyevácoknak a városi közigazgatásban való részvétele, azt nem is kell bővebben magyarázni. A radikális-demokrata koalíció a választások után azzal követte el Suboticán a legvégzetesebb hibát, hogy a bunyevácokat kizemmitte a közigazgatásból. Ebben a városban, ahol a bunyevác-szavazatok túlnyomó többséget jelentenek a radikális és demokrata szavazatokkal szemben, teljesen érthetetlen helyzet volt az, hogy a kiszélesített tanácsba csak 25 bunyevácot neveztek ki. Ennek az eljárásnak a természetes következménye volt a bunyevácok távolmaradása a közigyületről és a városi közigazgatásból.

— Így történetelt azután meg az, hogy a radikális-demokrata koalíció egész ideje alatt itt Suboticán mi, a bensülött bunyevácok nem szóltunk bele a város ügyeinek az intézésébe és olyanok intézték a város ügyeit, akik semmentre sem tekintették Subotica ö lakosságja képviselőinek. Ennek tulajdonítható nagy részben, hogy sok minden nem úgy történt, ahogy kellett volna.

— A változott helyzetben mindenesetre nagyon örvendetes és szükséges volna, ha a bunyevácok is tömegeknek megfelelő helyet és jogokat kápnának a városi közigazgatásban.

A bunyevác-sokác párt körében egyébként értesülésünk szerint mindinkább megerősödik az a vélemény, hogy ha csak lehetséges, részt kell venni a bunyevácoknak a városi közigazgatásban. A párt azonban részvételét olyan garanciáktól fogja függővé tenni, hogy egyelőre még teljesen kétséges a radikális-bunyevác koalíció sikere.

HIREK

Szomorú karácsony előtt

Valamikor régen, amikor nem voltak halálkétalan bánatok, dezhócsodák és kitagadott proféták, amikor önzetlenség is volt még és szeretet és béke lengte körül így, karácsony táján a hóbe és havas városzörgésekbe borult életkoptatókat: lehetett látni szépséget, rá lehetett bukkanni jóságra, el lehetett csipni örömadagokat. Gyerekek voltak a tapsolók és leföttek voltak a megtapsoltak és a kis Jézus státszált nekik ehhez a nagyszerű örömhöz. A bánatok eloszlottak a karácsony megváltást jelentő ünnepeinek előszobájában és meggyilkok a pénzdrácák és feltárdék gazdag és termékeny ölkét a jatekos özletek. Ideráncgálták a hidegtől kitűnt arcubabók a nevelőnőjüket s ide löpöztak be nagy ötokzatosan a manóid kíváncsi azai a óándékok, hogy ne ládhassák őket a gyerekek. Megvetették az a óándékok s otthon a hótsó áitón surrantak be, mert nem akarták magukra uszítani az illuzióombóls meghöcséjthatalan ödumát. A sok ezer gyerboyalény kardosonylák tündökébe mindig jelentett valamit szent és elérhetően gyönyörű. Jelentette az élet egy huszmögödés zavartalan boldogságot és jelentette a meleg estét, amely kárpótlást nyújtott nagyon sokszor a többi 364 szenvedésért. Milyen nagy megröppanásoknak, a gondolkodás milyen veszedelmes és gyors palfordulásának kellett előkövetkezni, hogy leveleközék ezt a majdnem egyedül megmaradt életbálsamot s a karácsony szépséges szimbolomát is hétköznapiok nívótára súlyesszék. Bizony, bizony szomorú lesz ez a karácsony s ebben a vizsgáztalan örvényben fognak vgyárok és ölmők elszünyelni. Valamikor a karácsonyi gyertyánknál csak a gyerekek szemé csillogott szebben s most megkopaszított és kilosztott reményekkel fogják ök is szegényes ünnepeket megülni.

(m.)

— A király részvéte a lengyel köztársasági elnök halála alkalmából. Beogradból jelentik: Dmirijevics ezredes, a király első hadsegéde megjelent a lengyel követségen és kifejezte a király részvétét a lengyel köztársasági elnök meggyilkolása alkalmából.

— A kormány részvéte Kelina halála felett. Beogradból jelentik: Gavrilovics Pante külügyi államtitkár megjelent a cseh követségen és kifejezést adott a kormány részvétét a csehslavók követ halála alkalmából.

— Az olasz követ e híten adia át megbízó levét. Beogradból jelentik: Negrotti márkli olasz követ kedden látogatást tett Ninasics külügyminiszternél és Gavrilovics és Ninasics külügyi államtitkároknál. Az olasz követ még e hét folyamán átnyújtja megbízó levét a királynak is.

— Novisád város közigyüése. Novisádról jelentik: A kiszélesített tanács december 28-án ülést tart, melynek tárgysorozatán 10 pont szerepel. Naprendelen van az új özlötölt szabályrendelet is, amelyet a legutóbbi sűrű tüzesetek tettek nagyon sürögés.

— Csehországban leszállítják a postai tarifát. A cseh postaminiszter most meggyűti a statisztikai anyagot a postatarifák tervbe vett új szabályozáshoz. A postatarifákat mindenesetre meg fogják szállítani, de a leszállítás mértékét még csak megközelítően sem tudják.

— A magyar nemzetgyűlés keddi ölése. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ölésén Pesti Pál válaszó Rupert Rezső beszéde és tiltakozik Rupertnek a bírói kar ellen intézett támadása ellen. Szécnök elmondja, hogy huszonöt éves bírói szolgálata van és büszkén azonosítja magát a bírói karral. Visszautasítja Rupert vádjait, hogy a bírói kar politikailag elfogult és hogy eljárásában nincs egyöntetűség. A bíróság — egymond — a nemzet lelkiismerete. Ha azt megtámadják, megkezdődik a teljes örvénybezuhanás. Az indennítás szónoka, Bodó János, kulturpolitikai kérdésekkel foglalkozva, statisztikailag megállapítja, hogy a mindenkorai kormányok kevés gondot fordítottak a kultúra terjesztésére. Határozati javaslatot nyújt be a kultuszminiszterhez, hogy terjeszzen javaslatot a nemzetgyűlés elé az iskola oktatás keretében a rendszeres állampolgári nevelésre vonatkozólag.

— Incidens az SFS. osztrák határon. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány már több ízben panaszolt tette az SFS. kormányról a határhoz katonák tulkapása miatt, melyek ugyszólván lehetetlenné teszik a két ország közötti határforgalmat. A kormány ígéretet tett, hogy ebben az ügyben azonnal vizsgálatot indít.

— A sentai tanárok vizsgálója. Sentáról jelentik: A sentai tanárok szerb vizsgálója december 28-án kezdődik és január 5-ig tart. A vizsgára hat-hét tanár jelentkezik. Az elméleti vizsgák dec. 31-ig tartanak. December 2 és 5-ike között lesz a gyakorlati vizsga.

— Fegyvertartási engedélyek. A subotici rendörök felhívja mindazokat, akiknek fegyvertartási és fegyverviselési engedélyük van, hogy engedélyük meghosszabbítása iránt már most adják be a rendörökhöz kérvényüket. A kérvényhez az öt évre kiadott engedélyeket mellékelni kell.

— Képzéllítés nyílt Suboticán. Hódy Geza és Lenkei Jenő Suboticán tartózkodó festőművészek kollektív képzéllítésa csütörtökön, december 21-én nyílik meg a Lloyd helyiségében. Az értékes anyagu képzéllítés csak három napig lesz nyitva, mindenkor délelött 10 óráig délután 4 óráig. A képzéllítés a művészetet szerető közönségnek a legjobb alkalomt nyújtja arra, hogy karácsonyra művészi képeket vásároljon.

— Több nyugati községet visszacsatolnak Magyarországhoz. Szombathelyről jelentik: A határmegállapító központi bizottság hivatalosan közölte Vasvármegye alispánjával, hogy Ausztria a Magyarországnak ítélt Nagyvárdra, Kisdárda, Alsócsatár, Felsőcsatár, Magyarkeresztes, Németkeresztes, Horvátlövő és Porón községeket és több ötvonalat január 10-ikén át fog adni a magyar hatóságoknak. Az osztrákok ölébb ki fogják írítani az említett községeket, amelyeket először a magyar csendörőség és vámörőség száll meg. Január 10-ikén Ausztria megbízottja a területeket átadja az antant-bizottságnak, amely viszont a magyar kormány képviselőinek szolgáltatja át.

— Még egy emlékirat. Moltke Helmholt német vezérrezedésnek, a német vezérkar elnyújtott főnökeinek emlékiratát jelentik meg. A könyvet az elhunyt hadvezér írásos rendezte sajtó alá és címe a következő: »Emlékezősek, levelek és ökmönnyök 1877-től 1916-ig.« A könyvnek különösen az a része bír nagy érdekességgel, amely a katasztrófáiban végződött marne csata részleteiről szól. Ez a fejezet azért érdekes, mert Moltké okozta a marne csata elvesztését.

A sentai katólikus templom építésének ügye. Zentáról jelentik: A rom. kath. hitközség és a városi közgyűlés által kiküldött tizes bizottságok a héten megkezdik közös tanácskozásaitak az évek óta megadatlan templomépítés ügyének végleges rendezésében...

Eltették dr. Kolaricsot. Somborban jelentik: Kolarics Koszta dr. járásbíró, a véres családi dráma áldozatául kedden reggel 8 óra körül nagy részvét mellett eltemették. A temetésen megjelent az egész sombori bírót testület és a helyi társadalom sok számottevő tagja.

Berlinben letartóztatott magyar újságíró. Berlinből jelentik: A 'Volke Dagbladet Polj iken' stockholmi kommunista újság berlini képviselőjét, Aranyossy Pált a poltikai repülőerő közbenjárására Berlinben letartóztatták. Aranyossy Pál magyar újságíró, aki a kommunizmus alatt a Budapesten megjelenő Vörös Újság munkatársa volt.

Két hirtelen haláloset. Kedden délután Suboticán két hirtelen haláloset történt egy napon. Safrány Mihály 72 éves radonaváci mezőőr a mezőn hirtelen összeesett és meghalt. Halálát szívbajja okozta. A másik haláloset Miovto Joco kocsmájában történt. A súlyos tüdőbajban szenvedő Geszter István 52 éves köcsörgyártó segédet itt érte utol a halál.

A sentai rabbiképző iskola tervei elkészültek. Szentáról jelentik: A sentai zsidó hitközség — amint már jeleztünk is — egy rabbiképző iskola építését határozta el, amelynek költségeit közadakozásból kívánják fedezni. Amerikába is kiküldöttek két hitközségi tagot, hogy az amerikai zsidóság pénzbeli támogatását is megszerezze.

Az 'Ut' karácsonyi száma e hó 25-én igen értékes tartalommal jelenik meg. Arató Endre, Aranyműves J. Lajos, Csuka Zoltán, Harasztó Sándor, Láng Árpád, Rade Drainác, Bortnyáik Sándor és Molnár László írásaiban kívül Ember Zoltán, Molnár Farkas és Mih. S. Petrov képarchitektúráit gazdagítják a lapot.

Véres összetűzés az olasz faszta és kommunisták között. Turinből jelentik: Vasárnap a faszta és kommunisták között veredések támadt, amelynek során négy fascista meghalt. A faszta miatt elrendelték helyi táborok mozgósítását és megtorlásokkal véres összetűzést provokáltak és négy kommunistát, köztük egy városi tanácsost, megöltek, a kommunisták helyiségeit pedig összerombolták és felgyújtották.

Gyilkosságért — egy évi faház. Becskerekéről jelentik: A törvényszék ma tartotta meg a tárgyalást Pufics Mihos 18 éves melencei földműves ügyében, aki az év májusában bosszúból megölte társát, Adamovic Veszteleit. A bíróság Pufics Mihost egy évi faházra ítélte, fiatal korára s őszinte megbánására való tekintettel.

Tóth Béla kiadatlan esti levelei. A 'Bácsmegeyi Napló' karácsonyi számának irodalomtörténeti szennzőfője lesz. Tóth Béla három kiadatlan esti levelét közli. A ma- napságot közönségnek nem kell elmondani, hogy ki volt Tóth Béla s mik voltak az Esti Levelek. Legutóbb Baedeker tárcakijakban emlelt nekik és írójuknak ragyogó emlékéket. A kiadatlan esti levelek Baedeker levelezéséről kerültek ki. Tóth Béla minden levele, a privát írásai is ragyogó gyöngyei a magyar prózának. A levelek közül egyet facsimilében is közöl a Bácsmegeyi Napló. — A karácsonyi szám Tóth Béla esti levelei avaják becses irodalmi emléké. A Bácsmegeyi Napló karácsonyi száma 5 dinárba kerül, s aki hozzá akar jutni idejében legyőztesse elő a rendszeres hírlapúsitójánál.

Segélykiáltás. Egy kusza írásal irt panaszelevelet kaptunk Stara-Kanizsáról egy szegény, beteges asszonytól a benne keserves sorait. 'Az uram két éve elment, itt hagyott, — írja, — őt kis gyermekemmel. Előbb mindent eladtott, s a pénzét elvitte magával, azóta se híre, se hánnya. A földön fekszem a gyermekemmel, beteg vagyok a sok koplalástól és a hidegtől, a lakásuk egy két méter hosszú, másfél méter széles konyha. Napok mulnak el, hogy egy falat kenyér sincs a szám-ban, ingem és alsóruhám nincs. beteg vagyok, még az udvarra se mehetek ki. Senki felém nem néz, rám sem nyitják az ajtót. A jó Isten szent nevére kérem, hívja fel a könyöröltes emberekkel, hogy győződjének meg nyomorúságomról s segítsenek rajtam.' Ehhez a megdöbbentő levélhez nem kell sok szót hozzáfűzni. A szegény asszonyt L. Gy. nének hívják s Stara-Kanizsán a Kraljevica-Györgye u. 28. szám alatt lakik. Akinek szívéhez utat talál az emberi nyomorúság, az bizonyára juttat neki karácsonyra némi adományt.

Képkiallítás becskerekén. Becskerekéről jelentik: Mihajlovics János ismert beogradi festőművész turlata tegnapi nyit meg a Rózsa szálloda külön termében a közönség élénk érdeklődése mellett. Mihajlovics a modern festőgeneráció legértékesebb tagjai közé tartozik. Hosszu ideig tartózkodott külföldön és Budapesten is éveken át lakott. Neve magyar művésztkörökben is jól ismert.

I. M. Ovadia beogradi ügyvéd, telefon 1548. Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez szerbiul, magyarul és németül. 3748

Gróf karrier. Az egyik szombathelyi lap közli, hogy a város polgarmestere a XI-ik fizetési osztályba sorozott hivatásos tüzoltó-tisztú állásra gróf Erdődy Tamást nevezte ki. A legkisebb fizetési osztályba sorozott gróf azóta már el is foglalta állását, sőt talán a tűzkereszteségen is átessett már. Csak kevesen tudják, hogy melyik Erdődy grófról van szó. Erdődy Tamás a legértékesebb magyar mágnesok egyike. Volt már asztalosmester, hivatásos rendőr, tüzoltó. Bécsi palotája házmesterének a leányát vette el feleségül. Ez a kis menaliansza akkor derült ki, amikor IV. Károly volt király balul sikerült első puccskisérlete alkalmával egy éjjelt Bécsben töltött és ifjúkori barátjánál szállott meg. Ezért egyébként Erdődyt Bécsből kiutasították.

Karácsonykor elpusztult a világ. Az 'ECHO de Paris' szerint egy japán tudós megökövendőli, hogy karácsony északaján a föld megsemmisül és beleolvad a világúrbé.

A 'Sneider Fáni' — becület-sértés. Mulatságos asszony-pereskedés epilőgusa folyt le a kolozsvári törvényezők büntetőtanácsa előtt Schwartz Mihályné és Polónyi Gézáné, kolozsvári lakosok valamint összekülföldöztek és veszekedés hevében Polónyi név szolt Schwartz néhoz: 'maga Sneider Fáni!' Schwartzné becületében érezte magát sörte és beperelte Polónyinéit, aki a járásbírósg el is itélt kétszáz lej pénzbüntetésre. Felebbzés folytán az ügy a törvényszék büntetőtanácsa elékerült. Az alperes ügyvédje azt vitatta, hogy sem a 'Sneider', sem a 'Fáni' kifejezés nem foglalmagában becületésértést, tehát a kettő összefoglalva és valakire alkalmazva sem lehet sértő. A felperes ügyvédje viszont kijelentette, hogy a 'Sneider Fáni' név igazi tartalma pornografikus, tehát az mélyen sérti Schwartzné női becületét. A törvényszék is Schwartznénak adott igazat és a járásbírósg ítéletét helybenhagyta.

Suboticai Lovaregylet január 20-án az Arany Bárány-szálloda összes termében táncvigalmat rendez. A táncmulatságon csak meghívottak vehetnek részt. Az intézősg.

Mindenkinek többet fizet briliánsért, arányért és ezüstért Blaha és Nyilas Subotica, Pašičeva-utca, edénypiac.

Dr. Kornél József megkezdte St. Kanizsan orvosi és fogorvosi rendeléseit. Krumska-utca 5. sz. alatt, az ipartestület volt helyiségében.

Herzl fűszerüzlet előtt tegnap délután 3—4 óra között elvesztett egy kis ezüst ritkú. Megtaláló magas jutalomban részesül Krausz-malomban.

Utlevélet 30 dinárért 24 óra alatt vizomozzuk. Szmatana, Pašičeva-utca 2. Telefon 131. Habara utazási iroda.

Értesítés. Dr. Herman Károly rendelkezés belbetegek részére. Rudics-u. 2. Telefon 734. Rendelés d. n. 8—11, d. u. 2—5-ig. Modernül felszerelt röntgenlaboratórium. Atvillágítások, felvételek, thérapia.

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkálat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke vézti. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralia Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Karácsonyi ajándékul eredeti művészeti képekkel vegyen Baláz Arpádnál, a Bácsmegeyi Napló illusztrátoránál, Segedinski part 127. Műterem.

Egy tőkeletes fotográfia a legszebb karácsonyi ajándék Reményi fénykép-szaloniójából.

Dávid ékszerésznél megérkeztek a szebbnél-szebb karácsonyi és újévi ajándékok. Arany és ékszereket legmagasabb árban veszek.

TÖZSDE

Novisádai terménytőzsde, december 19. A tőzsde ma zárva volt.

Bograd, december 19. A tőzsde ma zárva volt.

Zagreb, december 19. Zárlat: Dollár 74.50—75.50, Bécs 0.13.75—0.14.25, Berlin 1.55—1.75, Budapest 3.65—3.95, Prága 228.0—231.50, Milánó 378—383, Zürich 14.75—14.55.

Zürich, december 19. Zárlat: Berlin 00.73.75 (00.73.75), Holland 210.75 (210.75), Newyork 52.25 (52), London 24.50 (24.52), Páris 39 (40.10), Milánó 26.93 (26.10), Prága 1507.50 (1520), Budapest 0.22.75 (0.22.75), Zagreb 1.45 (1.38), Bukarest 300 (307.50), Varsó 00325 (0.325), Bécs 000.75 000.76 (000.75 000.76).

Utazót

elsőrendű erőt, bezimnyithatóan eredményes működéssel, keres jól bevezetett gyári cég. Ajánlatok 'Jó jövédalem II—C—47.' jeligével Interrekalm D. D. Zagreb, Illy 21. intézőndök.

Megnyit az

American-Bar Büffé. A legelegánsabb falatozó és uzsonnázó hely. Déután 5-től fél 8-ig zene. Parkuttánnc. Fhíwe o'clock tea. Hideg és meleg ételök és italök. Szolil árak és szigoruan szolil kiszolgálás. Egész napon át nyitva. Igazgató: Vass Miklós. Tulajdonos: Svanović Dragutin.

Mayer János

bor és pálinka nagykereskedése
Vel. Becskerek,
Knez Pavlova (Kinizsi) utca 4. sz.
A karácsonyi ünnepek alkalmával ajánlja saját préselésű fehér és vörös, ó és új borait, valamint saját főzésű törköly- és szilvapálinkáját a legolcsóbb árban

9194

Aleksandrova-utca 34. KESZLER DEZSÓ SOMBOR

Sombor legrégebb, legszolidabb és legmegbízhatóbb bevásárlási forrása

ékszerök, órák, valódi és kinaezüst evőeszközök és disztárgyak

Karácsonyi és újévi ajándékok mérsékelt árak mellett. A nálunk vett jegygyűrűket ingyen vessük.

Alapítva 1896. évben.

NYILTTÉR.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Rosenberg féle férfi és női divatru üzletet átvettem. Raktáromon tartok mindennemű szőrme és kötött árut, valamint nagyválasztékban férfi és női cipőket.

Kérem a közönség szives párfogását.
Senta, 1922. december 16.

tisztelettel
Wéhn Miklós.

9173

**LILIOM
BABÁK**

elnevezés alatt hozza forgalomba készítőjük azokat a művészi horgolt babákat, melyek

**MAYERHOF
ELLA**

cukorka üzletének
kirakatában láthatók.

Kralja Aleksandra ulica.

Tűzifa!

I-a hűkikasáb, vegyeshasáb és gömbfa, továbbá baltázott dorong legjobb minőségben waggonba rakva prompt szállítható
Danica Faipar- és Bntorgyár Osijek.
(Desatičina ulica 27.) — Telefon 404.

Ha szép

karácsonyi ajándékot

akar adni
vásároljon

Jurics Gerőnél

ifjúsági könyveket, levélpapírokat,
karácsonyfa-diszkeket
és irodai felszereléseket dus választék,
gyári árban.

Cimre kérem ügyelni!

SUBOTICA, VÁROSI KÁVÉHAZ MELLETT
(Lóvy trafik) 8598

Ruha és Jumpernek való

angol gyapjufónál

divatszínekben, nagyban és kicsinyben
kapható 9163

Wehner Györgynél

Veliki Beeskerek. Gimnazium u. 3.

Vadászok!

Vadászfégyver és vadászlőszer
szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA

Subotica, Aleksandrova u. 7.
vadászfégyver és vadászlőszer
nagykereskedésben szerezhetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR
gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer
fégyverekben.

ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.

Tessék próbavásárlást tenni.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Állatokat preparálunk.

Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LÓPORELADÁS

7304

BECK JENŐ

KÖTŐ- ÉS SZÖVŐ ÜZEME

Üzlet: Pašičeva-ulica 8.

Üzem: Pašičeva-ulica 10.

Gőzfűdő mellett.

Sajat készítményü

kötött áru

általánosn eiismertek
és a legjobbak.

Mérték utáni rendelések
elfogadtatnak.

Gyapju-fonál eladás.

Alkalmas 9182

**karácsonyi és újévi
ajándékok kaphatók**

Schwarz József

női és férfi divatruüzletében Subotica Rudičeva ul. 2

Viseljen
sok előnye
m i a t t
PALMA
kaucsuk cipő-
sarkot és cipő-
talpat

Kereskedők, bazárosok figyelmébe!
Legújabb karácsonyfadiszkek

játékárúk, babák nagy választékban
legolcsóbb árban szerezhetők

Kohn Simon cégnél Subotica

Pašičeva ulica br. 4. — Edénypiac. 9140

Angol- és francia parfümök

pipere cikkek, manikür, hajmosás, ondulás,
fésülés, legjutányosabb áron

„PARFÜMERIA ALICE“

Lifka mozgó mellett.

Gazdák figyelmébe!

Buzaocsu, konkoly, árpa és tengeridara,
ugyszintén korpa állandóan a legolcsóbb
napi árban kapható.

Berger Jakab villanymalma

Telefon 328.

GIPSZ alabaszter-, modell
és fűdmgipszet
ajánl legolcsóbban

„GRADIVO“

Zagreb, Bogovičeva ulica 3. Telefon 5-54.

Elsőrendű, ládákba csomagolt téli

tirolai fajalma

és masánszki alma legolcsóbb árban kapható

WEISZ JÓZSEF, SUBOTICA

déligyümölcskereskedés, Rudič-utca.
9142

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Senta-put
Táviratcim: KENDERIPAR.

Telefon 196.

Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrócot, tűzoltó és kerti tömlő-
ket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll,
komló és szalmazsákokat, madrac és
roletta szöveteket jutából és lenből,
mindennemű házivásznak.
Zsineg, kőtél és hevederek.

Danica cipőüzletében

leltározás miatt 1-ig
a raktáron levő
cipőkészlet mélyen

leszállított áron kiárusítatik

dec. 18-tól
dec. 20-ig
héftől—
szerdáj

Közvető

LADY HAMILTON

II. rész. 6 felvonásban.

Főszereplők: Liana Halid, Werner Kraus,
Conradt Veidt, Bobby Dodd, Reinhold Schünze.

LEVÉLÍZÉS

327-nek levél ment tegnap. 9205

FOGLALNOZÁS

Nagy ipari vállalat keres szerbül írni és beszélni tudó női munkaretítők iradai teendők végzésére. Írásbeli ajánlatok »Biztos jövő« jellegére a kiadóba. 9142

Cipész-segédnek felvételtnek Andrásic-tesztvéreknél, Masarikova-utca 16. 9185

Öt-hat jó megjelenésű, szolid kiszolgálóeleányt felvevő a Salome-bar igazgatósága nappali büfféje részére. Jelentkezés minden nap délelőtt 11-től 1-ig

Egy 26 éves nőten főpincér állást keres ötezer dinár övadékkal január 15., február 1-ére kávéházba vagy vendéglőbe. Cim a kiadóban. 8972

Irodai gyakornokot és kültisztviselőket felvevő a Dunav biztosító részvénytársaság főügynöksége, Aleksandrova-utca 6. 9189

Megnősülne vagy benősülne

intelligens, több nyelvet beszélő, okleveles ízr. iparos, aki jelenleg jó állásban van és némi vagyonnal rendelkezik, izraelita családba, vagy feleségül venne leányt, vagy fiatal özvegnyt, ki megfelelő vagyonnal rendelkezik. Csak teljes című és kiméretítő levelek vétetnek figyelmbe. Teljes diskreció biztosítása.

Leveleket »JÖVŐ« jellegre »Interreklam« d. d. Subotica (Zrinski trg 2.) Postafiók 34. továbbít.

Hirdetmény.

Alulírottak Suboticán »Livnica Ferrum za zvana, metal melko i sivo gvozdje iz celik akcionarsko društvo« cég alatt új vállalatot szándékozunk alapítani 100.000 dinár alaptőkével, mely 4000 drb. 25 Din. névértékű részvényből fog állni. A részvények jegyzésének a jogát a Ferrum r. t. subotici ai bej. cég ez időszertit részvényeseinek kívánjuk fenntartani oly módon, hogy minden 10 drb. Ferrum részvénytársasági részvény után 1 drb. részvény lesz jegyezhető 30 Din. kibocsátási árfolyamon. Felhívjuk a Ferrum részvénytársaság t. részvényeseit, hogy f. év december hó 18-tól 23 napjáig a Prva Hrvatska Stedionica subotici ai helyvisében a hivatalos üzleti órák alatt ezen jegyzési jogukat Ferrum részvényeik felmutatása mellett gyakorolni sziveskedjenek. A jegyzett részvény teljes egyenértéke a jegyzéskor ugyanott befizetendő. A fenti határidőn túl a t. részvényeseket ez a jegyzési jog többé meg nem illeti.

Suboticán 1922. évi december hó 13 napján

Antun Beslics, Steiner Károly Kálmán, Dusan Manojlovics és Bogdán Dimitrijevic alapítók.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hírdetést Egyekben felelősséget. Apróhirdetés egy szó 3 K, vastagbetűs és olcsóvó kérésre számolt. Lecklaibb apróhirdetés ára 30 K Apróhirdetéseket felvevő Szubotici a kiadóhivatal Alexandra-utca, Leibach-ház és Schlänger biraká-ánda a vanuti park mellett. Vidékre valameányt felárastíték. Előfizetési díj havonként 30 dia., nagyedvára 90 din Kérdezőködcsekhez válaszölveg melléklet. Állatkérésök az apróhirdetési díj felét fizetik.

VÉTEL-ELADÁS

Egy 6 HP benzinnemotor eladó. Ara 8000 dinár. Apolló Mozdó, Stari-Beceji. 9166

Malomtrieur-hulladék, körülbelül 60—80 mm., pormentesen ledarálva, Suhopoljei állomásra szállítva, mm.-kint 650 koronáért, vagy darálás nélkül is eladó Berda Józsefnél, Novi-Gradac via Suhopolje. 9212

Egy jóforalmu vendélló eladó Suboticán, a főtéren. Bövebb főlvilágosítást Gergics Antal Subotici a, Vranjevačka trg 6. Barátok temploma során. 8953

Selyem pincsi-kutyák eladók. Fr. Jese trg 6. az udvarban, barátok temploma mellett. 9211

Kevéssé használt, 20—50 hl. fırtartalmu átfogó lagorhordó - vasabroncs 300 métermázsáig eladó, kilogrammonként 8 koronáért. Cim: Vass testvérek nagy-pinceje, Horgos. 9171

KARACSONYRA

1 Litr. királyhalmi **FAJBOR** 20 korona. 1 Litr. tiszta **örkötypálinka** 100 korona és mindenféle fűszer- és csemegeárunk leszállított áron kaphatók. **NOJCSKE GÉZA** fűszer- és csemegekereskedésében Subotici a. 8918

Mángorló, kilenc méter hosszú, alul-felül vaslemezrel, egész jó karban, motorral is felszerelhető öregség miatt eladó. Esetleg az egész festőműhely átvehető. Bajmoki füstönél. 9160

Eladó egy kétszobás konyha, pince és kamra, kukorica-görös ház Bajai-u. 24. nagyon alkalmas fakereskedésnek. Érdeklődni lehet Galamb-u. 3. Stipan-čević Dánónál. 9212

KÜLÖNFÉLE

Karácsonyi vásár alatt eredeti olajfestményekre és műtárgyakra 10% engedményt adok. Baioz Lina virágüzletében, Bárány-szálloda mellett; naponta friss elővirág. 8751

Menvasszonyi és nyoszólóleány csokrot, nász-és más alkalmi ajándékok legjobban beszerezhet Balog Lina virágüzletében, Subotici a, Bárány-szálloda mellett. Állandó mükiallítás. Naponta friss olasz virág. 8751

Perfekt német-magyar levelezőt, vagy levelezőnöt keresek expedición részére, aki az irodai munkálatokban járta. Fizetés megállapodás szerint. — Megélt 1923. január 1. **DUSAN LEPEDÁT** Vel. Kikinda.

Lifka

dec. 18-tól
dec. 20-ig
héftől—
szerdáj

A nagyváros vampirjai

dráma 5 felvonásban.

Főszereplő: COLETTE CORDER.

Larucin-capsula közegészségügyi minisztériumtól engedélyezve. Venerikás betegségeknel föltulmúlhatatlan. Minden külföldi szernél jobb. Kapható minden gyógytárban. Készítılés gyogyszertára, fıposztáival szemben. 8626

Francia hajfestő, fekete, barna szinben. Lilium hajszesz. Schampon-brillantín, Kölmiviz kimérvé kapható **Illes gyogyszertárban**, fıposztáival szemben. 8626

Állást keresek

mint képviselő nagy cégnel. Az özszes kereskedelmi ügyekben nagy gyakorlattal rendelkezem. Beszélék és írok horvátul, szerbül, németül, magyarul és olaszul is. Eselég átvenném valamely nagy szálloda és étterem vezetését is. 9177

Szives ajánlatokat az **INTERREKLAM r. t.** oszjei megbizottjához I. Janic & Co.-hoz Oszjek I. Lončarska ulica 7. **ZASTUPNIK** jelleg alatt kérlek.

Vidéki cigányzenekarhoz egy nőtlen karmester 9162 kerestetik, esetleg a bandát mint primás atveheti. — Ajánlatok feltételekkel együtt **Kemény-kávéház** Murska Sobota Prekmurje küldendők

Karácsonyi vásár a „TARUL” cıpüzletben (Bárány-szálló mellett) 20% leszállított árban gyermeit, női és férfi cıpı Ugyanott egy nagyobb tétel cıpı olcsón eladó 9188

Hengerek csiszolását és rovatkolását

a legmodernebb géppel pontosan és olcsón végzi a

Bánati Hengermalom Részvénytársaság Veliki Kikinda. 9190

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra **Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)**

Raktáron van **Singer**

varróttı

Singer

olaj

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviseletek: Sombor, Apatin, Odszaci, Bezdán, Topola, Starakanizsa, Szenta, Ada. Központi képviselet az S. H. S. királyság részén: Zagreb, Maruličeva ul. 5. Képviselet minden nagyobb helyen. 8781

Singer cérna

Singer selyem és mindenféle

Singer pótalkatrészek

AKI JÓ, SZEP ÉS OLCSÓ KARÁCSONYI AJÁNDÉKOT AKAR VENNİ MENJEN LÖWY TESTVÉREK DIVATÁRUHÁZÁBA SUBOTICA, FÓTÉR

A szerkesztésért felelıs dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelött Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. fıirtorgazságnál Subotici a.